

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

BUDAPESTI
**CORVINUS
EGYETEM**

AGRÁRGAZDASÁGTAN
TANSZÉK

A kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer – az EPR – a gyakorlatban

Nagy Miklós
szakmai titkár

Csomagolási és Anyagmozgatási Országos Szövetség

A nemzeti szabályozások alapját jelentő európai jogszabályok (csomagolás esetében)

2018. év elején módosította az Európai Parlament és Tanács

- a *hulladékról,*
- a *hulladék lerakóról,* valamint
- a *csomagolásról és a csomagolási hulladékról* szóló irányelvet,

majd néhány napon belül publikálta az Európai Bizottság a

- *műanyag stratégiát és*
- *az egyes műanyagtermékek környezetre gyakorolt hatásának csökkentéséről* szóló irányelvét, később pedig a *jelölési rendeletét,* majd megjelent a
- *„műanyag adó”.*

A csomagoláskat érintő hazai jogszabályok

Hulladéktörvény (2012. évi 185. tv.)

Környezetvédelmi termékdíj
törvény (2011. évi 85. tv.)

Kiterjesztett gyártói felelősség
kormányrendelete (80/2023 Kr.)

Kiterjesztett gyártói felelősség
díjtétel rendelete (8/2023 EM r.)

Italtermékek kötelező visszaváltási
kormányrendelete
(450/2023)

„SUP” kormányrendeletek
(301 és 349/2021 Kr.)

Mit takar a kiterjesztett gyártói felelősség rendszer fogalma

A **gyártói felelősség** azt jelenti, hogy a gyártó felel a terméke minőségéért, annak tervezett rendeltetési célra való megfeleléséért (a kenyér legyen jó ízű és az emberi egészséget veszélyeztető összetevőt ne tartalmazzon).

A kiterjesztett gyártói felelősség pedig azt jelenti, hogy **a gyártó felelőssége tovább teljed, mint a termékért vállalat felelősség** és annak **hulladékká válása utáni hulladékkezelési feladatok** (pl. csomagolási hulladékok szelektív gyűjtésének) elvégzésére, illetve elvégeztetésének **költségei fedezésére is kiterjed.**

Az EPR rendszerben **azért a gyártó** (és nem a csomagolószer-gyártó) **kell viselje a pénzügy és szervezési kötelezettségeket, mert a csomagolás módjának meghatározása az ő döntésén alapul**, az ő döntése a keletkező hulladék összetétele, mennyisége, stb, ezért az Európában általános „szennyező fizet elve” csak akkor tud érvényesülni, ha a tényleges kibocsátásért felelős egyben a kötelezett is.

A majdan Magyarországon is hatályba lépő **öko-moduláció** (a környezetvédelmi szempontból *előnyösebb/hátrányosabb* csomagolási megoldás *ösztönzése, vagy szankcionálása*) is csak a gyártó esetében lehet hatályos.

A kötelezettség tárgyának változása az aktuális környezetvédelmi szabályozás(ok)ban

csomagolóeszköz

csomagolás

csomagolószer

csomagolószer

csomagolás

Ktdt

Ktdt vagy
koordináló szervezet (EPR)

Ktdt

Ktdt + EPR

1995

2004

2012

2023. 07 →

Sokan visszasírják a környezetvédelmi termékdíj törvényt

A környezetvédelmi termékdíjas szabályozás sosem volt eurokonform, különösen 2012 óta nem, amióta adóként kezelte a jogalkotó.

Ez szabálytalan volt, mert a költségvetés bevételeinek elnevezése (adó, díj, járulék stb.) magában hordozza a felhasználás módját is.

Az **adó** felhasználásáról a kormány dönt, amit a költségvetési törvényben fogadtat el a Parlamenttel.

A **díj**, mint pl. a termékdíj, kifejezés azt takarja, hogy abból befolyó költségvetési összeget az eredeti célja szerint, esetünkben a környezet védelmét szolgáló célokra kel(ett volna) fordítani.

A környezetvédelmi termékdíj törvény tárgyi hatálya

1. csomagolószerek
2. akkumulátorok
3. egyéb kőolajtermék
4. elektromos, elektronikai berendezések
5. gumiabroncs
6. irodai papír
7. reklámhordozó papír
8. egyéb műanyag termék
9. egyéb vegyipari termék

→ Kedvezmények – mg-i termelőknek

Díjatalány

- csekély kibocsátók
(ide érve a nyilvántartásvezetési és bevallási kötelezettségek könnyítését is)
- mg-i termelőknek – **megszűnt**

Átvállalás

- mg-i termelői szerveződéseknek

A kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer kormányrendelete

(80/2023 (III. 13.))

a gyártó önszabályozó funkcióját erősíti a díjfizetésen keresztül

A kiterjesztett gyártói felelősség rendszere a körforgásos gazdaság *megvalósításának* lényegi eleme

és célja annak biztosítása, hogy

„a termékek gyártói viseljék a pénzügyi felelősséget, illetve **a pénzügyi és szervezési felelősséget** a termék életciklusa során a hulladékká válást követően a hulladék kezeléséért.”

A kiterjesztett gyártói felelősség minimálkövetelményei:

- (a tagállamok) meghatározzák a szereplők szerepét és felelősségét
- a méret és származás és teljesítés módja szerint azonos követelményt határoznak meg
- gondoskodnak a hulladékbirtokos gazdasági ösztönzéséről

A gyártói felelősségi rendszerrel kapcsolatos fontosabb követelmények:

- az átláthatóság és a költséghatékonyság elvének megfelelő díjmegállapítás
- a nyilvánosság számára hozzáférhető hulladékgazdálkodási információk
- a résztvevő felek között a rendszeres párbeszéd lehetősége
- önellenőrzési mechanizmus, független audit

A koncesszióban üzemeltetett EPR rendszer nem felel meg az irányelvi minimálkövetelményeknek!

Az EPR kormányrendelet tárgyi hatály

1. csomagolás
2. „SUP” termékek
3. elektromos, elektronikus termékek
4. elemek és akkumulátorok
5. gépjárművek
6. gumiabroncsok
7. irodai papír
8. reklámhordozó papír
9. sütőolaj és zsír
10. textil termékek
11. bútorok fából

Kedvezmények – mg-i termelőknek

Díjatalány

- borászati termékekre

Átvállalás

- mg-i termelői szerveződéseknek
- nyilatkozat: 60% export

Kötelezettség megfordul

- értékesítéshelyi felhasználásra tervezett csomagolószer

A csomagolási összetevők funkcionális egységeként

Fogyasztói csomagolás			Gyűjtőcsomagolás				Szállítási csomagolás		
műanyag palack	záróelem	címke	hullámpapír- lemez doboz	hullámpapír- lemez rekeszték	tapadószalag	címke	rakodólap	nyújtható fólia	címke
									

A kiterjesztett gyártói felelősség kormányrendelete – kivételes szabályok

- **a KF (EPR) kötelezettség a csomagolószer gyártóját az alábbi esetekben terheli:**
  - a fogyasztó számára az értékesítés helyén megtöltésre tervezett és szánt csomagolószer esetén
  - a fogyasztó számára történő értékesítés helyén eladott, megtöltött vagy megtöltésre tervezett és szánt egyszer használatos csomagolószerből létrehozott csomagolás (SUP) esetén

Nyilvántartásba vétel: gyártók / kibocsátók:

amelyek 2023. február 28. napján a **hulladékgazdálkodási intézményi résztevékenység körébe tartozó hulladékot termelnek,**

- a **koncessziós társasággal (MOHU) történő szerződéskötés** érdekében a koncessziós társaság által biztosított **elektronikus felületen, 2023. március 1. és 2023. április 30.** között az ott megjelölt, a **szerződéskötéshez szükséges adataikat megadják;**
- az **Országos Hulladékgazdálkodási Hatóság** felé – *minden gyártó*

**A hulladékgazdálkodási intézményi résztevékenység ellátásával összefüggő díjak,
a díjalkalmazási feltételek, valamint a díjmegfizetés rendjének megállapításáról szóló
8/2023. (VI. 2.) EM rendelete**

A hulladékgazdálkodási intézményi résztevékenység ellátásával összefüggő díjak

Csomagolás							Recycling eredmények 2020		
Sor-szám	Anyagáram	Díjtételek		EPR díj-kategóriák	Pénzügyi kötelezettség növekmény (EPR/Ktd) %	Ausztria, ARA		HU (%)	AT (%)
		Termékdíj	EPR			Fogyasztói csomagolás	Gyűjtő/ szállítási csomagolás		
		(Ft/kg)	(Ft/kg)			(Ft/kg)	(Ft/kg)		
0.	Csomagolás	-	-	-	-	-	-	52,4	63,7
1.	Műanyag (a műanyag hordtasak kivételével)	57	219	M01	384	258	30	24,9	31,6
2.	Műanyag hordtasak a biológiailag lebomló műanyagból készült hordtasak kivételével	1900	219	M01	-	258	30		
3.	Biológiailag lebomló műanyagból készült hordtasak	500	219	M01	-	148	37	n.a.	n.a.
4.	Társított (kivéve társított rétegzett italkarton)	57	168	K01	295	271	37	4,8	0
5.	Társított rétegzett italkarton	19	168	K01	880	241	n.a.		n.a.
6.	Fém (a fém ital-csomagolószer kivételével)	19	186	V01	979	102	22	71,4	66,1
7.	Fém ital-csomagolószer	57			326	115	30	n.a.	n.a.
8.	Papír	19	173	P01	910	45	12	79,7	80,0
9.	Fa, természetes alapú anyag	19	19	F01	0	7	3	28,9	29,6
10.	Üveg	19	77	U01	405	32	n.a.	37,8	81,6
11.	Egyéb	57	67	C01	117	56	37	n.a.	n.a.

A borászati termék üvegcsomagolásának gyártója által választása szerint díjátalányként fizetendő kiterjesztett gyártói felelősségi díj egy egységre vetített mértéke

1. A díjátalányként fizetendő kiterjesztett gyártói felelősségi díj egy egységre vetített mértéke a 450/2023. Korm. rendelet alapján csatlakozási és szolgáltatási díj megfizetésére nem kötelezett gyártó esetén

	A	B	C	D
1	Borászati termék kategória	Koncessziós társaságot megillető díjjelem (Ft/db)	Önkormányzatot megillető díjjelem (Ft/db)	A gyártók által fizetendő kiterjesztett gyártói felelősségi díj (Ft/db)
2	Bor	9,63	2,34	11,97
3	Még erjedésben lévő bor	9,45	2,33	11,78
4	Likőrbor	9,66	2,33	11,99
5	Pezsgő	14,48	3,66	18,14
6	Minőségi pezsgő	14,48	3,66	18,14
7	Illatos minőségi pezsgő	14,53	3,66	18,19
8	Szén-dioxid hozzáadásával készült habzóbor	14,48	3,66	18,14
9	Gyöngyözőbor	9,56	2,34	11,90
10	Szén-dioxid hozzáadásával készült gyöngyözőbor	9,56	2,34	11,90
11	Szőlőmust	9,56	2,34	11,90
12	Részben erjedt szőlőmust	9,56	2,34	11,90
13	Szárított szőlőből nyert részben erjedt szőlőmust	9,56	2,34	11,90
14	Sűrített szőlőmust	9,56	2,34	11,90
15	Finomított szőlőmust-sűrítmény	9,56	2,34	11,90
16	Szárított szőlőből készült bor	9,63	2,34	11,97
17	Túlérett szőlőből készült bor	9,63	2,34	11,97
18	Borecet	9,56	2,34	11,90

2. A díjátalányként fizetendő kiterjesztett gyártói felelősségi díj egy egységre vetített mértéke a 450/2023. Korm. rendelet alapján csatlakozási és szolgáltatási díj megfizetésére kötelezett gyártó esetén

	A	B	C	D
1	Borászati termék kategória	Koncessziós társaságot megillető díjjelem (Ft/db)	Önkormányzatot megillető díjjelem (Ft/db)	A gyártók által fizetendő kiterjesztett gyártói felelősségi díj (Ft/db)
2	Borászati termék	1,35	0,01	1,36

Egyes italcsomagolások kötelező visszaváltási rendszere (tervezetben)

Egyes italcsomagolások kötelező visszaváltási rendszerének kormányrendelete

A következőkben a tervezetet csak folyamatleírás szempontból mutatjuk, be nem térünk ki egyéb lényeges elemekre (pl. kötelezettség keletkezése, forgalmazó és koncessziós társaság kötelezettségei, regisztráció stb). **A rendszer tervezett indítása: 2024. január 1., tényleges 2024. július 1**

A kötelezően visszaváltási díjas termék:

- a tejalapú készítmények kivételével a fogyasztásra kész vagy koncentrátum italtermék fogyasztói, közvetlen csomagolása, amely *nem újrahasználatos*, műanyag, fém vagy üveg alapanyagú, és 0,1-3 literig terjedő űrtartalommal bír; és
- az italtermék *újrahasználatos*, fogyasztói, közvetlen csomagolása (a közvetlen szó azt jelenti, hogy pl. a díszdobozra nem vonatkozik a rendelkezés);

Az italcsomagolások kötelező visszaváltási rendszerének kormányrendelete

A kötelezően visszaváltási díjas, nem újrahasználató termékre vonatkozó rendelkezések:

- nem újrahasználató csomagolású termék után darabonként 50 forint a visszaváltási díj
(tervezet az áfá-t nem említi, de a szövegkörnyezet az 50 Ft az áfával növelt értékre utal);
- a gyártó gondoskodik a kötelezően visszaváltási díj jelölésének jól látható helyen, előírt méretben, tartósan megmaradó és jól olvasható feltüntetéséről:

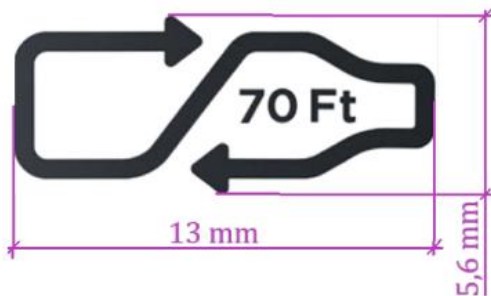
- a termék GTIN száma és vonalkódja *nem lehet egyező* a 2024. január 1. napját megelőzően forgalomba hozott termékével;
- a gyártó a *kötelezően visszaváltási díjas, nem újrahasználató* termék esetén
  - *csatlakozási,*
  - *szolgáltatási és*
  - *visszaváltási díjat* fizet a koncessziós társaság részére.

Az italcsomagolások kötelező visszaváltási rendszerének kormányrendelet-tervezete

A kötelezően visszaváltási díjas, de újrahasználató termékre vonatkozó rendelkezések:

- a gyártó a kötelezően visszaváltási díjas, újrahasználató terméket annak újrahasználata érdekében a forgalmazótól, valamint a fogyasztótól visszaveszi és a visszaváltási díjat részére visszafizeti;
- a gyártó a kötelezően visszaváltási díjas, újrahasználató termékek forgalomba hozatala után
  - *csatlakozási és*
  - *szolgáltatási díjat fizet;*
- a kötelezően visszaváltási díjas újrahasználató termék esetén, előírt méretben alkalmazandó jelölés:

Az egyszer használatos műanyagtermékek kormányrendeletei

(301/2021. és 349/2021.)

előbbi tiltó, utóbbi keresletszabályozó funkciót tölt be

Az egyes, egyszer használatos műanyagtermékek irányelvének érintett termékköre

10+1 kiválasztott termékkör (tárgyi hatály)	Intézkedések						
	Fogyasztás csökkentés	Forgalomba hozatali korlátozás	Terméktervezési követelmények	Jelölési követelmények	KF (EPR) rendszer	Elkülönített gyűjtés	Figyelemfelkeltés, szemléletformálások
Ételtároló edények (csomagolóeszközök)	2023. 01.01.-től nem adhatók díjmentesen	x – EPS				x	x
Italtartó poharak	~~x – HU*~~	x – EPS + minden műanyag egységesen 2024. 07. 01.-től		x		x?	x?
Fütlisztító pálcikák		x					
Evőeszközök, tányérok, szívószálak, italkeverők		x					
Léggömb pálca és rögzítő elem		x					
Léggömb					x		x
Flexibilis csomagolóanyagok					x		x
Italos palackok záróeleme (kupak, fedél)			rögzítési követelmény 2024. 07.03.		x		x
Italtárolók, italos palackok		x – EPS	2025.01.01. PET 25% 2030.01.01.palack 30%		x	2025 - 77%, 2029 - 90%	x
Dohányfilterek				x	x		x
Nedves törülőkendők				x	x		x
Eü. betétek, tamponok és appl.				x			x
Könnyű műanyag zacskók	x	x – HU 15-50 µm nem lebomló			x		x
Halászhálók					x		x

Összefoglalás

EPR

- **nincs** csekély kibocsátói, mezőgazdasági termelői rendelkezés,
- **van** mezőgazdasági termelői szerveződésre átvállalás, borászati termékre átalány, eladáshelyi csomagolás

DRS

- **van** csekély kibocsátóra vonatkozó rendelkezés (5000 palack/év), űrtartalom-korlát (0,1-3 l), borászati termékekre korlátozott átalány, további kivételes mentesség

Összefoglalás

Kilátások

EPR

- középtávon az öko-moduláció elvének hatályba lépése várható, ez további adminisztratív tehernövelést hoz, de esetleg ezzel szemben pénzügyi tehercsökkenést eredményez

DRS

- az úrtartalom-korlát, a csomagolástechnológia módosítása legális kibúvót jelenthet a rendszer alá tartozás alól,
- hosszabb távon: a PPWR hatálya a borászati termékekre nem terjed ki ....

Köszönöm a figyelmüket!

www.csaosz.hu